

BARMHARTIGHEID TOT HET UITERSTE

Witte Donderdag, 24 maart 2016 – Dominicuskerk Utrecht
Exodus 12,1-8.11-14; 1 Korintiërs 11,23-26; Johannes 13,1-15

Ons geloof: daar moet je niet op een afstand naar kijken; je moet het proeven.
En wat we proeven vanavond is: de maaltijd die Jezus hield met zijn leerlingen.
We proeven het brood, het broodnodige, versterking van de inwendige mens,
en de beker: wijn van de vreugde, maar ook: drinken tot de bodem.
Vandaar dat samen tafelen altijd te maken heeft met delen van lief en leed

Maar dat delen gaat verder dan je intimi.

'Wat heb je zelf', zei de Heer toen vijftuizend mensen honger hadden
en de leerlingen hen weg wilden sturen om ieder voor zichzelf te laten zorgen.
Ook mochten ze niet naar de markt om voedsel te kopen.
Neen, geef waarvan je zelf moet leven, al zijn het maar vijf broden.

Maar voordat Hij gaat delen neemt de Heer dat beetje in zijn handen
en brengt het, zijn ogen omhoog richtend, voor God.

Daarmee zegt Hij: 'Hier ben ik, met al wat ik heb te bieden.

Het komt van U. In uw handen leg ik het'. Het is offerande en dankzegging.

Het is terug gaan naar de Oorsprong om daaruit nieuw te ontspringen.

En dan gebeurt er een wonderlijke ruil.

God neemt ons tekort over en wij ontvangen zijn volle kracht.

Wat Jezus doet is: God door Hem laten werken.

En dan richt 'dat beetje' onnoemelijk veel meer uit dan mensen kunnen denken,
omdat aan de horizontale beweging van het delen
de verticale van het aanbieden en danken vooraf is gegaan.

Een wel heel bijzondere diepte krijgt dit gebaar van 'hier ben ik'
op de vooravond voor zijn lijden en dood: 'Vader, in uw handen leg ik
heel mijn inzet voor vrede op aarde, heel mijn leven'.

Want staat hij menselijk gezien niet op het punt te falen?

'Mijn lichaam voor u' geeft hij aan vrienden die hem in de steek laten!

'Mijn boed vergoten voor velen': wie zit daarop te wachten?

En toch: leerlingen die vluchten en zich opsluiten in angst,
worden moedige verkondigers die niemand naar de mond praten.

En vreemden zullen zich door hem aangesproken voelen en geraakt.

Hij heeft alles over zich heen gekregen en is ondergeschoffeld,
als een graankorrel die in de aarde valt.

Maar God geeft een ongelooflijke kiemkracht aan die korrel
om leven te geven aan de volle aar die opschiet

Zijn bloed vloeit niet weg in het niet: het leven dat hij geeft
verbindt velen in een nieuwe bloedverwantschap als kinderen van God.

Het geweld in de wereld kun je niet met oorlog bestrijden: het zit in ieder van ons
Je kunt de vrede enkel laten overwinnen door bij het hart van mensen te komen,
door als een lam te zijn tussen wolven – met alle risico's.

De eucharistie is Jezus' weggeven van zichzelf in mensenliefde

Door dit gebaar lijkt hij het onderspit te delven, maar hij heeft de overhand.

Hij treedt het hol van de dood binnen, het hart van het kwaad in ons
en breekt daar de macht van het kwaad – als zij zich gewonnen geven.

In de eucharistie komt hij tegenwoordig, maar dan als bewogenheid en daad,
de kracht van het goede tegen de macht van het kwaad,

Na de aanslagen in Brussel verzamelden zich duizenden op het Muntplein
om te uiten dat de liefde sterker is dan het geweld.

Die hoop van duizenden heeft Jezus waargemaakt.

De oude Paassequentie zingt:

Dood en leven vochten een wonderlijke strijd uit

Gedood is hij het Leven dat overwint.

De eucharistie maakt het kwaad in de wereld zichtbaar, maar ook de tegenkracht

Ons verraad aan het leven neemt hij op zich

en maakt er zijn geschenk van het leven van (Timothy Radcliffe).

Een moeder van een Eerste Communie-kind zei eens:

Als je van je kind houdt, wil je het het beste dat in je leeft geven,

En zo doet Jezus Christus ook met ons in de eucharistie.

En wij laten dit binnenkomen met hart en mond,

nemen het tot ons, drinken het in, dat het doordring tot in ons hart
zodat wij bevrijd worden van de tyrannie van het kwaad.

Het is: je laten meenemen – je mee laten bewegen – in Gods bewogenheid:

om liefde te brengen waar haat is, eenheid waar verdeeldheid heerst,

vergeving waar men beschuldigt. licht waar het donker is,

blijdschap waar droefheid neerslaat, hoop waar men wanhoopt.(Franciscus)

Niet voor niets heeft Jezus dit gebaar gesteld aan het Paasmaal

waarin de aanzittenden de uittocht uit Slavenland actueel beleven.

Jozef Essing o.p.

GEBEDEN

Zo zeer hebt Gij ons liefgehad,
dat Gij uw eniggeboren Zoon aan ons hebt gegeven.

Wees nabij aan zovelen in deze wereld,
die honger moeten lijden
Laat het tot een eerlijke verdeling komen
van welvaart en macht. *- stilte*

Gedenk, o God, allen die zoeken
naar de zin van hun leven:
dat zij verzadigd worden
door meer dan brood alleen *- stilte*

Wij bidden U voor alle volken:
dat zij Jezus Christus leren kennen
die zijn bloed heeft gegeven
voor het leven van de wereld *- stilte*

Toon uw nabijheid en sterkte
aan ieder die het lijden in de ogen moet zien,
die slachtoffer is van agressie,
wiens rechten worden vertrapt. *- stilte*

Goede God, zegen de initiatieven
van christenen, moslims en anderen
die over muren van cultuur en geloof heen
anderen onbevangen willen dienen *- stilte*

Gedenk onze gemeenschap
die samenkomt rond de tafel van de Heer:
Laat de beker van het verbond die wij drinken
ons verenigen als verwanten in zijn Bloed *- stilte*